

## ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВ

## THE REGULATORY AND LEGAL SUPPORT PROBLEMS OF COMPANY'S INCOME ACCOUNTING

УДК 657

**Селіванова Н.М.**к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту  
Одеський національний політехнічний університет**Ревуцька А.О.**студентка  
Одеський національний політехнічний університет

*У статті проаналізовано проблеми нормативно-правового забезпечення обліку доходів підприємств. На основі порівняння національних та міжнародних стандартів розглянуто основні характеристики та особливості класифікації доходів. Згідно із цими результатами, визначено позитивні та негативні аспекти кожного нормативно-правового документа та запропоновано напрями вдосконалення.*

**Ключові слова:** дохід, нормативно-правове забезпечення, класифікація доходу, національні стандарти, міжнародні стандарти, фінансова звітність.

*В статье проанализированы проблемы нормативно-правового обеспечения учета доходов предприятий. На основе сравнения национальных и международных стандартов рассмотрены основные характеристики и особенности классификации доходов. Согласно этим результатам,*

*определены позитивные и негативные аспекты каждого нормативно-правового документа и предложены направления совершенствования.*

**Ключевые слова:** доход, нормативно-правовое обеспечение, классификация дохода, национальные стандарты, международные стандарты, финансовая отчетность.

*The article investigates the regulatory and legal support problems of company's accounting income. Based on a comparison of national regulations and international accounting standards, there are analysed the essential characteristics and peculiar properties of classification of income. According to those results, positive and negative aspects of each regulatory and legal document are determined and the improvement directions are offered.*

**Key words:** income, regulatory and legal support, classification of income, national standards, international standards, financial statements.

**Постановка проблеми.** Основними показниками результатів діяльності кожного підприємства виступають прибуток і збиток. Дані бухгалтерського обліку дають можливість достовірно оцінити результат діяльності підприємства. Саме від повноти та достовірності отриманої інформації залежить адекватність прийнятих керівництвом рішень.

Формування результатів діяльності безпосередньо пов'язане з доходами, які займають особливо важливе місце в управлінні підприємством. Це пояснюється тим, що даний елемент має вирішальний вплив на фінансовий результат функціонування суб'єктів господарювання, застосовується для визначення цінової політики підприємства й використовується для оцінки ефективності господарювання. Тому облік доходів у ринкових умовах набуває стратегічного значення для підприємства.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

Питанню обліку доходів і відображенню їх у звітності підприємства приділяли достатньо уваги як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Проте ці питання настільки багатогранні, що були й залишаються актуальними.

Питання, пов'язані з проблемами обліку доходів підприємства та перспективами їх вирішення в Україні, знайшли певне відображення у роботах Ф. Бутинця, І. Білоусової, Н. Чумаченко, С. Голова, З. Задорожного, В. Ластовецького, Т. Маренич, С. Михалевич, В. Моссаковського, Т. Сльозко.

Питанню нормативно-правового забезпечення обліку доходів із подальшою їх трансформацією до міжнародних стандартів приділяли увагу такі вчені: С.Ф. Голов, Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, В.М. Жук, В.А. Пархоменко та ін.

Основними аспектами, які виникали під час дослідження даного питання, були проблема використання нормативних актів з обліку витрат та доходів; порівняння національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку тощо. Проте слід зазначити, що питання облікового забезпечення доходів діяльності підприємств потребує подальшого наукового дослідження.

**Постановка завдання.** Метою статті є дослідження та характеристика сучасної нормативно-правової бази з обліку та формування доходів, їх порівняння між собою та визначення суттєвих відмінностей для подальшого вдосконалення та гармонізації національної системи бухгалтерського обліку.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Отримання позитивних фінансових результатів є найбільш важливим економічним питанням для підприємства, оскільки важкий фінансовий стан може спричинити відсутність у підприємства ключового показника – прибутку, а отже, до відсутності засобів для розвитку, його неплатоспроможності, а потім і до банкрутства.

Одним із чинників впливу на особливості формування та обліку доходу виступає нормативно-

правова база, тому актуальним є питання детального розгляду міжнародних стандартів та принципів побудови бухгалтерського обліку, їх порівняння з національними стандартами та пошуку можливості вдосконалення національної системи обліку та звітності згідно з міжнародними принципами.

Нормативне регулювання обліку доходів підприємства можна представити п'ятьма рівнями, кожен з яких охоплює певний перелік документів (рис. 1). Основними нормативними документами, які регулюють особливості обліку доходів підприємства, є ПКУ, ПСБО 15 «Дохід», Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та для підприємств, що прагнуть вийти на міжнародний рівень, – МСФО 18.

Податковий кодекс України визначає особливості обліку податкових зобов'язань, зокрема:

- дає зрозуміти сутність доходів;
- регламентує склад доходів;
- особливості визначення окремих елементів;
- визначає платників податку;
- характеризує об'єкт оподаткування;
- розкриває оподаткування операцій особливого виду, дохід, який оподатковується і який не оподатковується.

Рівень	Нормативні акти	Пояснення
Перший рівень	Конституція України, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, Цивільний кодекс, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»	Нормативні документи першого рівня визначають основні засади обліку поточних зобов'язань підприємства. Положення, що вони містять, є обов'язковими для виконання всіма підприємствами України, що не належать до державних
Другий рівень	Укази й розпорядження президента України, постанови Кабінету Міністрів України	Постанова КМУ № 419 «Про порядок представлення фінансової звітності», Положення «Про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку»
Третій рівень	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 15 «Дохід» та МСФЗ 18 «Дохід»	На даному рівні визначаються методологічні аспекти формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності
Четвертий рівень	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти	На цьому рівні надаються більш докладні роз'яснення щодо ведення обліку доходів підприємства
П'ятий рівень	Наказ про облікову політику підприємства, робочий план рахунків підприємства та інші документи (накази, розпорядження) щодо організації обліку доходів від реалізації на підприємстві	На останньому рівні в нормативних документах висвітлена специфіка ведення обліку на окремому підприємстві. Нормативні документи розроблені на основі документів вищих рівнів та враховують специфіку операцій, що мають місце на конкретному підприємстві

Рис. 1. Рівні системи нормативно-правового регулювання обліку доходів

П(С)БО 15 «Дохід» є нормативним документом, який визначає:

– методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації саме про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності;

– загальні правила формування оцінки і визнання в бухгалтерському обліку інформації про доходи та фінансові результати діяльності [1].

– норми цього Положення (стандарту), які застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних та банківських установ) [2, с. 315].

У бухгалтерському обліку та фінансовій звітності доходи відображають у момент виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів. Саме тому ведення бухгалтерського обліку та складання звітності відбувається на основі облікового принципу нарахування: доходи відображають у бухгалтерському обліку і, відповідно, у фінансовій звітності за відвантаженням продукції (товарів), виконанням робіт, наданням послуг незалежно від термінів одержання грошових коштів або їхніх еквівалентів від покупців.

Наступним нормативним документом, який регламентує умови визнання доходу від виробничо-господарської діяльності підприємства, є Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [3].

Цього стандарту дотримуються юридичні особи, які, відповідно до чинного законодавства, визнані суб'єктами малого підприємництва щодо міжнародного рівня, а також ті організації, що подають фінансову звітність за міжнародними стандартами: публічні акціонерні товариства, банки, страхові компанії і підприємства низки галузей, перелік яких затверджується Кабміном [3].

У період розвитку та реорганізації системи бухгалтерського обліку в Україні зазнали значних змін обліково-аналітичні засади обліку, відображення та формування інформації щодо доходів у звітності.

Незважаючи на те що нинішні тенденції обліку діяльності підприємств відповідають міжнародним стандартам бухгалтерського обліку, існують деякі розбіжності в окремих аспектах.

З огляду на це, необхідним є порівняння національного та міжнародного стандартів з обліку доходів та визначення відмінностей, що в подальшому дасть змогу відобразити доходи максимально адаптовано до вимог конкурентоспроможного середовища (табл. 1).

Порівнюючи основні аспекти МСБО 18 та П(С)БО 15, можна відзначити, що структура міжнародного стандарту значно ширша, що призводить до відмінностей у змісті даних положень.

Так, МСФЗ 18 «Дохід» [3] трактує поняття «дохід» як валове надходження економічних вигод

протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.

Тобто визначення за національним стандартом має на увазі, що доходи покривають витрати, які понесені у зв'язку з отриманням цих доходів та одночасно з ними й зобов'язання, та збільшують капітал, тоді як визначення поняття «дохід» за МСБО акцентує увагу не тільки на надходженні активів, а й на підвищенні їхньої вартості. Дане визначення МСБО є логічним, оскільки збільшення вартості активів може відбуватися не лише під час їх надходження, а як наслідок їх переоцінки. Ця різниця у визначенні поняття впливає на методику відображення господарських операцій.

Не визнаються доходами за обома стандартами: сума податку на додану вартість, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів; сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо; надходження, що належать іншим особам [1; 3].

У ПСБО 15 «Дохід» не визначаються [1]:

– сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг);

– сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг);

– сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором;

– надходження від первинного розміщення цінних паперів.

Суми, що не включаються в стан доходів за ПСБО, зменшують фінансовий результат діяльності суб'єктів господарювання. Отже, суми фінансового результату, розраховані за МСБО та за ПСБО, матимуть значну різницю.

У національних стандартах момент, на який підприємство передає покупцеві суттєві ризики й винагороди від володіння певним активом, підлягає детальному вивченню обставин операцій. Якщо за МСБО підприємство залишає за собою суттєвий ризик володіння, операція не розглядається як реалізація і дохід не визнається, тому зазначений аспект про передачу ризику в національному ПСБО сьогодні не є розглянутим.

У ПСБО 15 та МСБО 18 дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості (компенсації) активів, що отримані або підлягають отриманню, проте в міжнародному стандарті оцінка доходу також ураховує суми будь-якої торговельної знижки чи знижки з обсягу, що надаються суб'єктом господарювання.

Значна проблема у невідповідності ПСБО 15 «Дохід» до МСБО 18 «Дохід» відбувається, коли товари продані з гарантією. Визнання доходу

Таблиця 1

**Порівняльна характеристика обліку доходу згідно з ПСБО 15 «Дохід» та МСБО 18 «Дохід»**

Ознака	ПСБО 15 «Дохід»	МСБО 18 «Дохід»
Визначення поняття «дохід»	Дохід – збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.	Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.
Класифікація доходів	Дохід класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.	продаж товарів; надання послуг; використання активів суб'єкта господарювання іншими сторонами, результатом чого є відсотки, роялті та дивіденди.
Оцінка доходу	Дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню.	Дохід має оцінюватися за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню.
Дохід від реалізації продукції (товарів, інших активів)	Визнається за наявності таких умов: покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив); підприємство не здійснює надалі управління та контроль над реалізованою продукцією (товарами, іншими активами); сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена; є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані із цією операцією, можуть бути достовірно визначені.	суб'єкт господарювання передав покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані із власністю на товар; за суб'єктом господарювання не залишається ні подальша участь управлінського персоналу у формі, яка, як правило, пов'язана з володінням, ні ефективний контроль над проданими товарами; суму доходу можна достовірно оцінити; ймовірно, що до суб'єкта господарювання надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією; витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.
Дохід від надання послуг	Результат операції може бути попередньо оцінений достовірно у разі задоволення всіх наведених далі умов: можливості достовірної оцінки доходу; ймовірності надходження економічних вигод від надання послуг; можливості достовірної оцінки ступеня завершеності надання послуг на дату балансу; можливості достовірної оцінки витрат, здійснених для надання послуг та необхідних для їх завершення. Визнається: виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції	можна достовірно оцінити суму доходу; є ймовірність надходження до суб'єкта господарювання економічних вигід, пов'язаних з операцією; можна достовірно оцінити ступінь завершеності операції на кінець звітного періоду; та можна достовірно оцінити витрати, понесені у зв'язку з операцією, та витрати, необхідні для її завершення
	Оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг проводиться: вивченням виконаної роботи; визначенням питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані; визначенням питомої ваги витрат, яких зазнає підприємство у зв'язку з наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат. Сума витрат, здійснених на певну дату, включає тільки ті витрати, які відображають обсяг наданих послуг на цю саму дату.	шляхом посилання на той етап завершеності операції, який існує на кінець звітного періоду.
Розкриття інформації про доходи у примітках до фінансової звітності	У примітках до фінансової звітності наводиться (розкривається) така інформація: облікова політика щодо визнання доходу, включаючи спосіб визначення ступеня завершеності робіт, послуг, дохід від виконання і надання яких визнається за ступенем завершеності; сума доходу за бартерними контрактами в розподілі за групами доходів відповідно до підпункту 25.2 Положення (стандарту). частка доходу за бартерними контрактами з пов'язаними сторонами.	облікові політики, прийняті для визнання доходу, включаючи методи, які застосовуються для визначення ступеня завершеності операцій, що передбачають надання послуг; сума кожної суттєвої категорії доходу, визнаного протягом певного періоду, включаючи дохід, отриманий від: продажу товарів; надання послуг; відсотків; роялті; дивідендів; сума доходу, який виникає від обміну товарів або послуг, що включено до кожної суттєвої категорії доходу.

Джерело: складено за [1; 3]

відбувається в день продажу, хоча існує ймовірність майбутніх витрат по гарантіях.

Також відмінністю є те, що П(С)БО 15 містить ширший перелік господарських операцій, від яких визначається дохід.

Одним із порівняльних факторів, що впливає на кінцевий результат обліку є класифікація доходів. Згідно з ПСБО 15 «Дохід», доходи класифікуються за чотирма групами [1]: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.

Класифікація доходів згідно з МСБО 18 «Дохід» [3]: доходи від продажу товарів; доходи від надання послуг; відсотки; роялті; дивіденди.

Таким чином, ПСБО 15 під час класифікації доходів ураховує вид діяльності, від якого отримано доходи, тоді як у МСБО 18 найголовнішим фактором є предмет отримання доходів (товари, послуги, відсотки, роялті та дивіденди).

Різниця у класифікації доходів впливає на організацію синтетичного та аналітичного обліку доходів діяльності підприємства, а також спричиняє розбіжності в складанні та відображенні інформації про доходи у Звіті про фінансові результати.

Значним досягненням для гармонізації податкового та бухгалтерського обліку стало прийняття Верховною Радою України в 2010 р. Податкового кодексу України (ПКУ) [4], в якому відображено та закріплено важливі кроки, необхідні для запровадження єдиної методології формування доходів у податковому та бухгалтерському обліку.

Але, незважаючи на це, національна система оподаткування в міжнародних рейтингах продовжує бути аутсайдером. За результатами щорічного рейтингу The World Bank щодо зрозумілості та простоти системи оподаткування Україна займає 84-е місце (2017 р.) [5].

Незважаючи на мету – забезпечити єдину інформаційну базу, – ПКУ містить низку відмінностей та неточностей, серед яких варто відзначити окремі положення Розділу III ПКУ порівняно з вимогами П(С)БО 15 «Дохід».

У П(С)БО 15 визначення поняття «дохід» не наведено, проте воно є в П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) [6].

На підставі Закону № 71-VIII від 28.12.2014 [7] пп. 14.1.56 п. 14.1 ст. 14 ПКУ було виключено, відповідно, єдиного тлумачення поняття «дохід» у ПКУ не зазначено, а вказано значення понять «дохід із джерелом їх походження з України» та «дохід, отриманий із джерел за межами України».

Таким чином, існує певна невідповідність у розумінні поняття «дохід» у даних документах, що потребує вирішення, адже відсутність єдиного чіт-

кого тлумачення цього поняття призводить до розбіжностей у класифікації доходів та їх подальшого оцінювання.

Відповідно до П(С)БО 15, під «процентами» розуміють плату за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані підприємству [1].

ПКУ зазначає, що проценти – це дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна [4]. Отже, поняття «проценти» за даними нормативними документами несуть різне смислове значення. Так, згідно з П(С)БО, проценти – це винагорода за надання грошових коштів, а відповідно до ПКУ – за використання коштів та майна. Визначення, що надане в ПКУ, некоректно характеризує дане поняття, адже плата за майно є не що інше як орендна плата (платіж).

Поняття «дивіденди», згідно з П(С)БО та ПКУ, також має неузгодженість у трактуванні: відповідно до ПСБО 15, дивіденди – частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства [1]; згідно з пп. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 ПКУ, дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою – емітентом корпоративних прав чи інвестиційних сертифікатів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку [4].

Дане поняття в ПКУ охарактеризовано більш чітко та значно ширше порівняно з П(С)БО, де сказано, що дивіденди – це частка власника, яка має пропорційне значення у частці власного капіталу, що не відповідає дійсності, адже дивіденди є часткою власника, яка пропорційна частці в статутному капіталі, а не у власному.

Різними є класифікація доходів відповідно до П(С)БО та ПКУ. Так, П(С)БО виділяє доходи залежно від видів діяльності, а ПКУ виокремлює лише два види [4]: дохід із джерелом їх походження з України; дохід, отриманий із джерел за межами України.

Більш наглядно класифікація доходів згідно з ПСБО 15 наведена на рис. 2.

**Висновки з проведеного дослідження.** Одним з основних індикаторів ефективності діяльності підприємства є величина його прибутку, для достовірного визначення якого система бухгалтерського обліку потребує створення єдиної нормативно-правової бази.

З вищенаведеного порівняння стандартів можна зробити висновок, що оцінка та відображення доходів за ПСБО 15 «Дохід» та МСБО

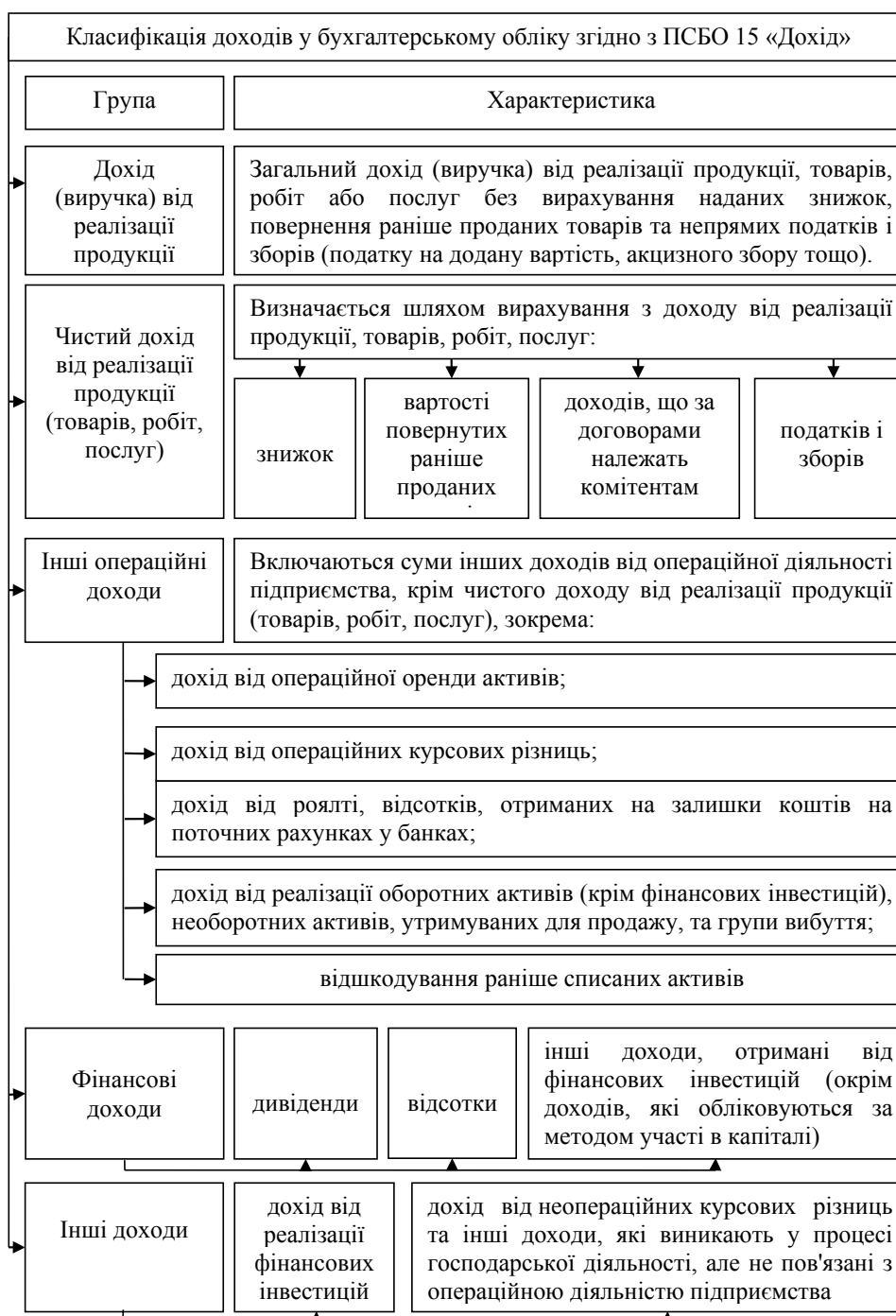


Рис. 2. Деталізована класифікація доходів згідно з ПСБО 15 «Дохід» [1]

18 «Дохід» є однаковими. Проте виявлено й низку відмінностей у визнанні доходів, класифікації та обов'язку висвітлення деяких питань.

Наведені у статті порівняння свідчать, що в МСБО певні положення щодо обліку та відображення у фінансовій звітності доходів наведено більш конкретизовано, проте національний стандарт містить певні аспекти, які належать до особливостей національного обліку.

Зміна з урахуванням вимог міжнародних стандартів системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств призведе до:

- гармонізації фінансової звітності вітчизняних підприємств зі звітністю підприємств держав – членів Європейського Союзу, а також інших країн, які використовують міжнародні стандарти, що дасть можливість національним підприємствам вийти на міжнародний рівень;
- зростання прозорості та достовірності фінансової звітності суб'єктів господарювання, що дасть змогу підвищити рівень довіри вітчизняних та іноземних інвесторів;
- посилення захисту прав та інтересів акціонерів, інвесторів, кредиторів.

Порівняння стандарту та ПКУ з питань визначення, класифікації та оцінки доходів дало змогу з'ясувати певні відмінності між ними, для ліквідації яких необхідно:

- узгодити термінологічний апарат із визначення понять «дохід», «проценти», «дивіденди»;
- надати порядок визнання окремих доходів та деталізувати окремі положення ПКУ та П(С)БО;
- навести в П(С)БО порядок визнання доходів від списання кредиторської заборгованості відповідно до положень ПКУ. Для гармонізації обліку за П(С)БО та ПКУ в кодексі варто зазначити, що дохід від списання кредиторської заборгованості відноситься до валового доходу покупця, а у продавця збільшуються валові витрати;
- впровадити в ПКУ поділ доходів залежно від видів діяльності, аналогічно до П(С)БО;
- визначити в ПКУ порядок оцінки доходів для цілей оподаткування, відповідно до положень П(С)БО.

Проте сьогодні повністю гармонізувати зміст положення та податкового кодексу щодо обліку доходів фактично неможливо, оскільки користувачі двох напрямів мають різні цілі та завдання.

### БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
2. Голубнича Г.П. Розвиток обліково-аналітичних інформаційних систем в умовах фінансової кризи. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія «Економіка». 2011. № 130. С. 27–30.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 18 (МСБО 18) «Дохід». URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929\\_010](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010).
4. Податковий кодекс України від 1 лютого 2016 р., зі змінами та доповненнями. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

5. Doing Business in Ukraine. World Bank Group: Вимірник регулювання бізнесу URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/476521500449393161/Ukraine-Public-finance-review>.

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.

### REFERENCES:

1. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 15 «Dokhid», zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy # 290 vid 29.11.99
2. Holubnycha H.P. (2011) Rozvytok oblikovo-analitychnykh informatsiinykh system v umovakh finansovoi kryzy [The development of accounting and analytical information systems in financial crisis]. Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, no.130, pp. 27-30. (in Ukrainian)
3. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku # 18 (IAS18) « Dokhid» [Elektronnyi resurs]. Sait Verkhovnoi Rady Ukrainy – Rezhym dostupu: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929\\_010](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010) [in Ukrainian]
4. Podatkovyi kodeks Ukrainy (2010), available at: <http://www.minfin.gov.ua> [in Ukrainian]
5. Doing Business in Ukraine. World Bank Group : Vymirnyk rehuliuвання biznesu [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://documents.worldbank.org/curated/en/476521500449393161/Ukraine-Public-finance-review>.
6. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.13. #73.
7. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo podatkovoi reformy» vid 28.12.2014 № 71-VIII

**Selivanova N.M.**

Candidate of Economic Sciences,  
Senior Lecturer at Department of Accounting,  
Analysis and Audit  
Odessa National Polytechnic University

**Revutskaya A.O.**

Student  
Odessa National Polytechnic University

## THE REGULATORY AND LEGAL SUPPORT PROBLEMS OF COMPANY'S INCOME ACCOUNTING

The achievement of positive financial results is the most important economic issue for the company because the difficult financial situation may result in the lack of key performance indicator – income and, consequently, a lack of funds for development and then to bankruptcy.

The regulatory and legal support is one of the factors of influence on the features of formation and accounting of the income.

Therefore, the relevant question is a detailed review of international standards and principles of accounting and their comparison with national standards and finding ways to improve the national system of accounting and statements in accordance with international principles.

The basic statutory documents that regulate the characteristics of accounting income of the enterprise is the Tax Code of Ukraine, the Provision (Standard) of Accounting 15 "Income", the National Provision (Standard) of Accounting 1 "General Requirements to Financial Reporting," and for businesses seeking to grow internationally – IAS 18.

During the development and reorganization of the accounting system in Ukraine, accounting and analytical framework, reflection and formation of information on income in the financial statements have undergone significant changes.

Despite the fact that the current trends of activities of enterprises conform to international accounting standards, there are some differences in certain aspects.

Given in the article comparison shows that in IAS, certain provisions relating to accounting and accounting income are more fleshed out but the national standard contains certain aspects that relate to peculiarities of national accounting.

Change subject to the requirements of international standards of accounting and financial statements of companies will lead to:

- harmonization of financial reporting of domestic enterprises with reporting foreign companies that use international standards will enable national enterprises to enter the international level;
- growth transparency and reliability of financial reporting, which will allow increasing the level of confidence of domestic and foreign investors;
- enhance the protection of the rights and interests of shareholders, investors, creditors.

Despite the goal to provide a unified information base, the Tax Code contains a number of differences and discrepancies, among which it is worth noting certain provisions of Section III of GCC in comparison with the requirements of Provision (Standard) of Accounting 15 "Income".

Comparison of the Standard and the Tax Code on the definition of concepts, classification and measurement of the incomes, allowed to find out some differences between them, for the elimination of which is necessary:

- to agree on the terminology, namely the concepts of "income," "interest," "dividends."
- to provide a procedure for the recognition of certain income and to detail some provisions of the Tax Code and Standard;
- to bring in the national standard procedure for the recognition of income from accounts payable write-off in accordance with the provisions of the Tax Code. For the harmonization of accounting in accordance with the Regulation (Standard) of Accounting and the Tax Code in the last it is worth noting that income from the write-off of accounts payable refers to the gross income of the buyer, and the seller increase the gross expenditure;
- to complement in the Tax Code the division of income depending on types of activities in similar to the Standard;
- to determine the order of evaluation of income for tax purposes in the Tax Code in accordance with the provisions of the Standard.

However, to fully harmonize the content of accounting standards and the Tax Code in the area of accounting income is virtually impossible because the users of two areas have different goals and objectives.